

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia pentru drepturile omului, culte
și problemele minorităților naționale

SINTEZA

lucrărilor comisiei din data de 17 noiembrie 1999

La lucrările Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din data de 13 noiembrie 1999, au participat 13 deputați, fiind absent domnul deputat Viorel Hrebenciuc, din Grupul parlamentar al PDSR.

Pe ordinea de zi – aprobată în unanimitate – au fost înscrise următoarele puncte:

1. Proiectul de Lege privind regimul general al cultelor religioase – Dezbateri generale

2. Propunerea legislativă privind declararea pe propria răspundere a activității publice a demnitarilor – **procedură de urgență**

3. Propunerea legislativă privind despăgubirea în natură sau în echivalent a țăranilor pentru inventarul agricol preluat în mod abuziv de către stat la înscrierea în C.A.P., în perioada 1949 – 1962 – **procedură de urgență**

4. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, a Legii nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr. 70/1991 privind alegerile locale – **procedură de urgență**

5. Proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 82/1999 pentru modificarea și completarea Decretului nr. 247/1997 cu privire la încadrarea cadrelor militare permanente în grupele I, II și III de muncă.

La dezbaterile generale asupra proiectului de Lege privind regimul general al cultelor religioase au participat, ca invitați, reprezentanții tuturor cultelor religioase recunoscute legal, la ora actuală, în România. În cursul discuțiilor ce au urmat, mai mulți reprezentanți ai cultelor au invocat faptul că nu au avut posibilitatea să ia cunoștință de proiectul înaintat de

Guvern Camerei Deputaților, că acesta prezintă o seamă de modificări, unele importante, față de varianta convenită în vară cu Secretariatul de Stat pentru Culte, că este necesar să fie consultate conducerile cultelor înainte de exprimarea unei poziții în legătură cu proiectul de lege. Ca urmare, s-a convenit – cu acordul membrilor comisiei – prin consensul reprezentanților cultelor, să se acorde un răgaz de o săptămână în vederea studierii și analizării proiectului de lege. Urmează ca dezbaterile asupra acestuia să fie reluate în data de 24 noiembrie 1999.

Propunerea legislativă privind declararea pe propria răspundere a activității publice a demnitarilor, înscrisă la punctul 2 al ordinii de zi, a fost amendată pe baza unor propuneri formulate în cursul dezbaterilor. Un prim amendament aprobat a vizat introducerea sub incidența acestei inițiative legislative și a persoanelor deținătoare ale unor funcții publice cum sunt cele de secretari de stat și asimilații lor, subprefecți și vicepreședinți ai consiliilor județene, funcții ce nu figurează în textul inițiatorului (Grupul parlamentar al PUNR din Camera Deputaților). Un alt amendament aprobat de Comisie privește redactarea art. 3 din proiect și a constatat în introducerea unor precizări și completări la acest articol astfel încât dispozițiile sale să capete o precizie mai mare și să fie deschise spre transparență.

În forma amendată și această propunere legislativă a fost avizată favorabil de către membrii Comisiei.

Propunerea legislativă înscrisă la punctul 3 al ordinii de zi a primit aviz favorabil cu majoritate de voturi, într-o formă amendată în urma acceptării propunerii făcute de domnul deputat Wittstock Eberhard-Wolfgang. Aceasta prevede ca de măsurile de despăgubire să beneficieze și țărani de origine germană care au fost expropriați – pe motive etnice - în baza unor dispoziții de la art. 3 (a) din Legea nr.187/1945 privind înfăptuirea reformei agrare, care îi considera pe aceștia, în bloc, colaboratori ai trupelor hitleriste, datorită apartenenței lor la Grupul Etnic German.

Potrivit amendamentului adoptat, cu majoritate de voturi, urmează ca măsura să se aplice și descendenților etnicilor germani expropriați abuziv, pe baza “documentelor personale sau de arhivă, precum și cu alte probe administrate de dreptul civil”.

La discutarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, a Legii nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr. 70/1991 privind alegerile locale, mai mulți deputați, printre care Liviu Alexandru Mera, Tănase Tăvală, Tokay György, Wittstock Eberhard-Wolfgang, Elena Iacob, s-au pronunțat pentru avizarea favorabilă a acestui proiect de lege, considerând că prevederile lui sunt de natură să îmbunătățească derularea alegerilor.

Justificându-și opțiunea, doamna deputată Elena Iacob a arătat că introducerea cărților de alegător va putea împiedica încercările unora de a vota de mai multe ori.

O opinie diferită a exprimat domnul deputat Marțian Dan, care a propus ca să se renunțe cu totul la introducerea cărților de alegător și, în consecință, să fie eliminate complet toate dispozițiile din cele 3 legi și din proiectul de lege înaintat de Guvern care se referă la cărțile de alegător. Justificându-și propunerea, domnul deputat a invocat următoarele argumente:

- introducerea cărții de alegător complică inutil procesul de vot, alegătorul trebuind să prezinte, alături de actul care îi atestă identitatea, și cartea de alegător pe care se va aplica o ștampilă ce confirmă faptul că a votat;
- tipărirea și distribuirea cărților de alegător antrenează cheltuieli bănești și eforturi ce nu se justifică, nemaivorbind de problemele pe care le-ar crea pierderea cărții de alegător de către persoane cu drept de vot și înmânarea unui alt exemplar etc.;
- se instituie un sistem de vot diferențiat creându-se două categorii distincte de votanți: românii din țară vor fi obligați să se prezinte la vot cu cartea de alegător în timp ce cetățeni români cu drept de vot aflați în străinătate pot să voteze doar pe baza pașaportului;
- desfășurarea corectă a trei rânduri de alegeri parlamentare și prezidențiale și a 2 rânduri de alegeri locale din 1990 și până în prezent sunt cele mai bune argumente în favoarea inutilității introducerii cărților de alegător în procesul electoral, măsură ce poate avea o singură consecință: complicarea inutilă a procesului de votare;
- invocatul vot multiplu la care ar putea recurge unii alegători, comițând prin aceasta o fraudă electorală, are un mijloc eficient de contracarare în dispozițiile legilor electorale în vigoare, care conțin sancțiuni penale ce trebuie aplicate acelor care s-ar preta la astfel de acte în ziua votării (a se vea dispozițiile alin. (3) al art. 77 din Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, ale art. 27 din Legea nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României, ale art. 94 din Legea nr. 70/1991 privind alegerile locale);
- practica utilizării cărților de alegător în procesul votării este rară în Europa și nu cred că ar trebui să ne menținem la o decizie ce a fost adoptată la începutul statornicirii vieții democratice în România post-decembristă, când nu aveam suficientă experiență cu privire la desfășurarea unor alegeri libere și pluraliste ale căror derulări ulterioare au pus sub semnul întrebării utilitatea recursului la cartea de alegător.

Supus la vot, amendamentul de renunțare la cărțile de alegător a întrunit 5 voturi pentru, 4 voturi contra și 2 abțineri, nefiind acceptat.

În lumina celor prezentate mai sus și cu referire directă la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, a Legii nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr. 70/1991 privind alegerile locale, domnul deputat Marțian Dan a propus, apoi, eliminarea dispozițiilor din proiectul de lege care prevăd implicarea Ministerului de Interne în

operațiunea de întocmire a listelor electorale permanente și de actualizare a acestora.

Implicarea Ministerului de Interne în activitatea de întocmire și actualizare a listelor permanente de alegători nu este de dorit din mai multe considerente, dintre care amintim următoarele:

- înmulțește numărul instituțiilor statale și al persoanelor antrenate în campania de pregătire a alegerilor generând, prin aceasta, o suprapunere de competențe și o difuzie a responsabilităților;
- reduce atribuțiile și răspunderea primarului pentru întocmirea și actualizarea listelor permanente de alegători – una din operațiunile esențiale în vederea pregătirii în bune condițiuni a alegerilor – care le transferă de la o persoană aleasă prin voința alegătorilor către un segment din aparatul Ministerului de Interne ai cărui angajați sunt numiți.

În legătură cu acest amendament, domnul deputat Petre Țurlea atrăgea atenția, în cursul intervenției domniei sale în dezbateri, că nu trebuie să pierdem din vedere o experiență istorică negativă din practica electorală a României din perioada interbelică, când implicarea masivă a Ministerului de Interne în organizarea alegerilor asigura guvernanților care le organizau câștigarea lor. Ministerul de Interne are, conform dispozițiilor legale în vigoare, alte răspunderi în legătură cu alegerile și nu trebuie să i se dea atribuțiile propuse prin acest proiect de lege.

Supus la vot, amendamentul n-a întrunit numărul de voturi necesar pentru a fi adoptat.

În continuare, domnul deputat Marțian Dan a propus să se elimine din proiectul de lege dispoziția de la art. I, punctul 14 alin. (1) și din alte părți ale proiectului de lege referitoare la constituirea oficiilor electorale la nivelul sectoarelor municipiului București, pe motiv că acestea sunt formații neconturate și nestructurate la nivel de circumscripție electorală, cu excepția alegerilor locale, sau la nivel de secție de votare; menirea lor este doar aceea de a prelua documentele referitoare la desfășurarea votării de la birourile secțiilor de votare și să favorizeze centralizarea, apoi, a rezultatelor și transmiterea lor în vederea centralizării la nivelul circumscripției electorale a municipiului București.

Nici acest amendament n-a obținut majoritatea de voturi necesară.

Un alt amendament propus de domnul deputat Marțian Dan se referă la punctul 32 din cuprinsul art. I din proiectul de lege care introduce în textul Legii nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului două articole noi după art. 94, numerotate 94¹ și 94². Acestea din urmă prevăd un termen de 3 luni pentru păstrarea buletinelor de vot și a celorlalte materiale utilizate în procesul votării și prevăd unele dispoziții referitoare la distrugerea lor după împlinirea termenului de 3 luni. Amendamentul propus prevede ca termenul de păstrare a buletinelor de vot, a listelor electorale permanente, a listelor speciale și a celorlalte materiale utilizate în procesul votării să fie de 1 an astfel încât eventualele contestații care ar invoca săvârșirea unor fraude

sau a altor nereguli în cursul operațiunilor de votare să poată fi cercetate obiectiv și cu răspundere în vederea adoptării măsurilor ce se impun.

Amendamentul a fost adoptat cu unanimitate de voturi de către membrii Comisiei.

Proiectul de lege de la punctul 5 a primit aviz favorabil – în forma sa inițială – cu unanimitate de voturi.

PREȘEDINTE,

Marțian Dan